

Een kwestie van interpreteren

Column

Auteur: Mandy Kok

Bij het thema van dit nummer 'evaluatie van taalonderwijs' gingen mijn gedachten direct terug naar de TIVO-toets, die ik aan het eind van het basisonderwijs heb afgelegd. Het advies dat ik meekreeg, was om me aan te melden voor het vwo en vooral een exact vakkenpakket te kiezen. Mijn eigen interpretatie van deze toetsuitslag was dat het met mijn taalvaardigheid wat minder gesteld was en dat ik daar dus wat aan moest gaan doen. Regelmatig lag ik in de clinch met de Nederlandse taal. Taal was zeg maar 'niet echt mijn ding'. Toch koos ik niet voor de exacte vakken.

Het hbo was een verademing voor mij. Taal werd daar niet met een rode pen beoordeeld, het ging erom of je anderen je boodschap duidelijk kon maken. Gelukkig heb ik een krachtige mimiek, die het gebrek aan woordenschat dubbel en dwars goedmaakte!

Inmiddels ben ik moeder van twee dochters, daardoor krijg ik opnieuw van dichtbij te maken met het Nederlandse taalonderwijs. En dat begint tegenwoordig al op de kinderdagverblijven. De peuterleidster zet vol enthousiasme de nieuwste vve-programma's in en alle peuters doen vrolijk en actief mee. Het betreft dezelfde leidster

die een jaar eerder in het uitwisselschriftje van mijn jongste dochter Romée schreef, dat zij die dag 'met een grote glimlag' binnenkwam. Ineens vroeg ik me af of 'je boodschap duidelijk kunnen maken' wel voldoende is en bedacht me dat die kleuter-toets misschien toch niet zo verkeerd is...

Al snel kreeg ik daadwerkelijk te maken met het fenomeen 'kleutertoets'. De juf van Romée, al jaren kleuterleidster, leek de kleutertoetsen nogal onzinnig te vinden. "Moet je nou eens kijken..." zei ze verontwaardigd tegen mij. "Dit verhaal moet ik de kinderen vertellen en daarna moet ik ze deze vragen stellen. Maar na het verhaal is de concentratieboog allang niet meer gespannen!" Ze nam Romée de kleutertoets af toen ze net drie maanden op school zat. Na afloop kwam ze naar me toe. Enthousiast vertelde ze wat ze signaleerde had. Mijn dochter kon volgens haar sneller denken dan de tijd die ze nodig had om het streepje onder het juiste antwoord te zetten, en dat terwijl de opgaven volgens haar behoorlijk complex waren. Ze legde uit dat de meerkeuzevraag 'In welke rij moet de jongen met de pet het langste wachten?' best lastig is voor jonge kleuters, omdat ze eerst de jongen met de pet moeten zoeken, de begrippen 'wachten' en 'lengte van de rij'

moeten kunnen koppelen en vervolgens nog moeten zoeken welke positie in de rij de jongen op de vier verschillende plaatjes inneemt. Romée had haar keer op keer verrast door direct na de vraag het antwoord te geven en vervolgens het goede antwoord aan te strepen. Natuurlijk was ik trots op mijn dochter, ik was trots op zo'n mooie toetsuitslag. Maar, dacht ik later, wat weten we nu eigenlijk? En wat gaat ze met deze uitslag doen in de klas?

Wat zegt de TIVO-toets, wat zegt zo'n kleutertoets? Volgens Wikipedia is 'evalueren' het verzamelen, interpreteren en presenteren van informatie teneinde de waarde van een resultaat of proces te bepalen. Volgens dezelfde bron is een 'interpretatie' een persoonlijk beredeneerd oordeel over de betekenis van een waarneming. Mijn oordeel is dat evalueren weinig toegevoegde waarde heeft als alleen naar exacte uitkomsten als toetsgegevens gekeken wordt. En dat interpreteren het meest essentiële van evalueren is. Wat ben ik blij dat ik me destijds niet heb laten leiden door de scores van de TIVO-toets. En Romée? Die trekt zich vooralsnog niets van toetsscores aan. Maar op basis van de uitslag en het feit dat ze dagelijks actief leest en schrijft, zit de kans er dik in dat ze later voor de exacte vakken gaat!